

๐๐๕๒-๓๖๓๖๐

๕๐๔๙๖

ศูนย์ข้อมูลภาคเหนือ

ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรนิเทศศาสตร์ของ
วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในภาคเหนือตอนบน
Situation and Problem Analysis of Communication Arts
Curriculum Administration of Colleges and Universities
in Upper Northern Thailand

โดย

ดร. อิชยา สภาศรี

รายงานวิจัยฉบับที่ 145

พ.ศ. 2541

มหาวิทยาลัยพายัพ

คำนำ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจและศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารหลักสูตร
นิเทศศาสตร์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อนำแนวความคิดที่ได้รับนำไปปรับปรุงการเรียน การสอนของ
นิเทศศาสตร์ต่อไป ผู้วิจัยใคร่ ขอขอบพระคุณ ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ได้แก่ ดร.สินธุ์ สโรบล
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ อาจารย์สิริเลิศ กระแสร์ชัย ผู้อำนวยการ
การสำนักทะเบียนและบริการการศึกษา ขอขอบพระคุณผู้บริหาร และคณาจารย์ภาควิชา
นิเทศศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะนิเทศศาสตร์ วิทยาลัยโยนก ภาควิชาสื่อสารและการประชาสัมพันธ์
สถาบันราชภัฏเชียงราย เชียงใหม่ และลำปาง

ขอขอบพระคุณอาจารย์เจนศิริ จันทร์ศิริ อาจารย์เพ็ญพัฒน์ เปรมจิตต์ ที่ช่วยเหลือใน
การจัดพิมพ์รูปเล่ม

ขอขอบพระคุณเพื่อนๆ พี่ๆ และน้องๆ จากสถาบันวิจัยและพัฒนา แผนกประชา-
สัมพันธ์ มหาวิทยาลัยพายัพทุกท่าน ที่ได้เป็นกำลังใจ และให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง จนโครงการ
วิจัยนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ด้วยดี

อิชยา สุภาศรี

มกราคม 2541

ประเทศ : ไทย
 หมายเลขงานวิจัย : 145
 ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) : ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรนิเทศศาสตร์ของ
 วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในภาคเหนือตอนบน
 ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ) : Situation and Problem Analysis of Communication Arts
 Curriculum Administration of Colleges and Universities
 in Upper Northern Thailand
 ผู้เขียน : ดร.อิชยา สุภาศรี
 หน่วยงาน : อาจารย์ประจำภาควิชานิเทศศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยพายัพ
 ประเภทของเอกสาร : รายงานการวิจัย
 รายละเอียดของงานพิมพ์ : รายงานวิจัยขนาด 102 หน้า
 สถานที่พิมพ์ : หจก. สมพรการพิมพ์ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 30140
 วันที่ตีพิมพ์ : มกราคม 2541
 ภาษา : ไทย
 หน่วยงานที่ให้ทุน : ทบวงมหาวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2540
 คำหลัก : ศึกษา การบริหาร หลักสูตร นิเทศศาสตร์

บทคัดย่อ

ก. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรนิเทศศาสตร์ของวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยในภาคเหนือตอนบนและเพื่อเสนอแนวทางการบริหารหลักสูตรที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของหลักสูตรนิเทศศาสตร์ต่อไป กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาคือผู้บริหารหลักสูตรของ 6 สถาบันจากสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยพายัพ และวิทยาลัยโยนก จำนวน 6 คน และคณาจารย์ที่สอนในภาควิชานิเทศศาสตร์จากสถาบันดังกล่าว จำนวน 43 คน กลุ่มตัวอย่างและประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้รวมทั้งสิ้น 49 คน

ข. ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ จากแบบสอบถาม การเก็บข้อมูลจากเอกสาร การจัดสัมมนาและการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้วิเคราะห์แบบมาตราประมาณค่าโดยใช้การบรรยายเชิงวิเคราะห์ และการวิเคราะห์เชิงสถิติ โดยการแจกความถี่และจำนวนของค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเฉลี่ยรวม และมีการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม คือ กลุ่มจากสถาบันราชภัฏและ กลุ่มจากทบวงมหาวิทยาลัย

ค. สรุปผลการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารหลักสูตรพบว่า มาตรฐานของการเตรียมการขอเสนอ เปิด-ปิด และปรับปรุงหลักสูตรของแต่ละสถาบันค่อนข้างล่าช้า สถาบันต่างๆ จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการบริหารหลักสูตร ข้อมูลที่ต้องการนำมาพิจารณาในการ เตรียม โครงร่างหลักสูตรคือเอกสารจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา และการสำรวจความต้องการของบัณฑิต ตลาดแรงงานและอาจารย์ผู้สอน เพื่อนำเป็นข้อสรุปในการสร้างเนื้อหารายวิชาให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและความต้องการของสถาบันที่มีความคาดหวังต่อบัณฑิตของตน ปัญหาที่ผู้บริหารได้พบคือ การขาด การประสานงานที่ดี ระยะเวลาในการปฏิบัติงานค่อนข้างล่าช้า ขาดบุคลากรที่มีความเข้าใจ ในเรื่องหลักสูตรและวิชาชีพเฉพาะด้าน ส่วนข้อมูลของคณาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร นิเทศ ศาสตร์พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในด้านการประสานงาน การจัดสรรงบประมาณ ขั้วญและ กำลังใจในการปฏิบัติงาน

Country: Thailand
Number: 145
Title: Situation and Problem Analysis of Communication Arts Curriculum Administration of Colleges and Universities in Upper Northern Thailand
Author: Dr. Itchaya Suphasri
Corporate Author: Lecturer of Department of Communication Arts, Faculty of Social Sciences, Payap University
Type of document: Research report
Publication details: Report of 102 pages
Date of publication: January, 1998
Language of document: Thai
Sponsor : Ministry of University Affair (budget year 1997)
Focal point: Study of Communication Arts Curriculum Administration
Keywords: Study Administration Communication Arts

ABSTRACT

I. Scope of the Study

This research is designed to study the problems of administration of communication Arts curriculum in colleges and universities in the Upper North and to suggest and recommend a type of curriculum administration suitable for present situations in order to improve Communication Arts Studies. The unit of study consists of 6 curriculum administrators from 6 institutes, that is, Chiang Mai Ratchaphat Institute, Chiang Rai Ratchaphat Institute, Lampang Ratchaphat Institute, Chiang Mai University, Payap University, Yonok College, and of 43 faculty staffs in Department of Communication Arts, totaling 49 persons.

II. Research Methodology

This study is based on surveys drawn from questionnaires, a collection of documentary data, organizing a seminar and interviewing the target group. The data obtained was investigated and interpreted by means of analytical description, statistics, and analysis of variance in order to find its frequency, percentage, and median. In addition, comparison is also made in order to find the difference between two groups: Ratchphat Institutes and Ministry of Universities Affair.

III. Research Results

The curriculum administrators are of the opinion that the application process for opening-closing and standardizing curriculum of each institute is a time-consuming work. The institutes usually appointed a special committee for curriculum administration. Data needed for consideration in curriculum drafting is collected from the National Socioeconomic Development Plan, Higher Education Development Plan, surveys of graduates' demands, the labor market, and from the teaching staff. Problems encountered by administrators are mostly due to the lack of good coordination, delayed duty performance, and the shortage of experienced personnel in particular curriculum and areas of specialization. In view of data from the teaching staff in Communication Arts, problems originated from poor coordination, inadequate budget allocation, and low morale in duty performance.

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของโครงการการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	3
ข้อจำกัดในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
กรอบความคิดเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร	5
การศึกษาด้านนิเทศศาสตร์ในประเทศไทยและต่างประเทศ	10
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	22
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	22
การสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูล	22
การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล	25
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	27
ด้านผู้บริหารหลักสูตร	27
การเสนอแนวทางการบริหารหลักสูตร	27
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
สรุปผลการวิจัย	62
อภิปรายผลการวิจัย	66
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป	69

	หน้า
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	72
ภาคผนวก ก.	73
1. แบบสอบถามของผู้บริหาร	74
2. แบบสอบถามของคณาจารย์	79
ภาคผนวก ข. ตัวอย่างหลักสูตรนิเทศศาสตร์บัณฑิต	84
ภาคผนวก ค. โครงการการจัดสัมมนาพิเศษหลักสูตรนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยและวิทยาสตรภาคเหนือตอนบน	97
ประวัติผู้วิจัย	102

PAYAP UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการเปรียบเทียบการศึกษานิเทศศาสตร์	12
2 แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน	24
3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารหลักสูตรที่แสดงความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรนิเทศศาสตร์ ชั้นเตรียมการเสนอโครงการร่างหลักสูตร	28
4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่แสดงความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรนิเทศศาสตร์ชั้นการดำเนินการ	33
5 แสดงโครงสร้างหลักสูตรของแต่ละสถาบัน	35
6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารตามความคิดเห็นต่อปัญหาของการบริหารด้านหลักสูตรนิเทศศาสตร์	40
7 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลของคณาจารย์ในประเด็นต่าง ๆ	42
8 แสดงค่าทางสถิติของในแต่ละประเด็นคำถาม	44
9 แสดงพึงพอใจในหลักสูตร	45
10 แสดงการสื่อสารเพื่อการสร้างความเข้าใจในหลักสูตร	47
11 แสดงการนำหลักสูตรไปใช้ในแง่ของการสอนของคณาจารย์ในภาควิชา	48
12 แสดงจำนวนผู้สอนต่อการควบคุมดูแลนักศึกษาตามมาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด	49
13 แสดงการจัดคู่มือให้อาจารย์ที่ปรึกษา	50
14 แสดงการจัดสรรโควตาให้คณาจารย์ไปดูงาน	51
15 แสดงผลผลิตของสถาบัน	52

ตารางที่	หน้า	
16	แสดงประสบการณ์ของอาจารย์	53
17	แสดงด้านห้องปฏิบัติการ	54
18	แสดงการเรียนข้ามสถาบัน	55
19	แสดงการจัดการประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	56
20	แสดงการผลิตตำราของสถาบัน	57
21	แสดงด้านงบประมาณควรเปิดโอกาสให้อาจารย์หมุนเวียนไปประชุมหรือสัมมนา	58
22	แสดงข้อมูลอาจารย์กับการมีโอกาสเข้าร่วมงานกับองค์กรต่าง ๆ	59
23	แสดงรายได้ของอาชีพอาจารย์	60

PAYAP UNIVERSITY

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	การแสดงขั้นตอนการเสนอขอเปิด/ปรับปรุงหลักสูตร	30
2	โครงสร้างหลักสูตรการสื่อสารมวลชนบัณฑิต มหาวิทยาลัย เชียงใหม่	36
3	โครงสร้างหลักสูตรนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ	37
4	โครงสร้างหลักสูตรนิเทศศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยโชนก	38
5	โครงสร้างหลักสูตรโปรแกรมนิเทศศาสตร์ สถาบันราชภัฏ	39